

**2003 - Εκδήλωση βράβευση
των αρίστων αποφοίτων περιοχής Κυθρέας**

Γεώργιος Κοκής

Αγαπητοί μου, μαζέψαμε της κατακερματισμένης μας ψυχής τα πολλαπλά κομμάτια, που της προκάλεσαν τα απανωτά πολύγδουπα χτυπήματα του ανεγκέφαλου παρανοϊκού πραξικοπήματος και της βάρβαρης που το ακολούθησε τούρκικης εισβολής, αποτέλεσμα της οποίας ήταν να θρηνήσουμε πάμπολλα θύματα γενναίων μαχητών, αλλά και αθών αμάχων κάθε φύλου και ηλικίας, πολλών μάλιστα μέχρι και σήμερα να μη γνωρίζουμε την τύχη και να κατατάσσονται έτσι στην τάξη των αγνοουμένων, μαζί με την υποδούλωση της μισής μας σχεδόν πατρίδας, της πιο γόνιμης και παραγωγικής στον Τούρκο εισβολέα, που κατακρατεί με τη δύναμη των όπλων και την ανοχή εκείνων που θέλουν να φαντάζονται σαν προασπιστές της παγκόσμιας ελευθερίας και ζητούν δια της βίας να επιβάλουν πανανθρώπινη ειρήνη, μαζί με τα βάσανα της εκτοπισμένης μας ζωής, τα συγκολλήσαμε με την αγάπη μας, αλλά με πόνο και δάκρυ, κατά τέτοιο τρόπο, που να κρατηθεί ορθό το κορμί, δυνατή η

καρδιά, έτσι που να συνεχίσει να χτυπά στο μόνο σωστό ρυθμό με δυνατό παλμό, που σηματοδοτεί και καθοδηγεί στον ένα και μοναδικό στόχο, κοινό σε όλους μας, εκείνο της επιστροφής στους λατρεμένους τόπους. Με τούτο τον τρόπο νοιώθουμε να ζει μαζί μας η αξέχαστη Κυθρέα κι αγέραστη να παραμένει στο χρόνο, μ' όλη τη γύρω της περιοχή, το Νιο Χωριό, το Τραχώνι, το Παλαίκυθρο, το Έξω Μετόχι και τη Βώνη, γιατί ήταν του Πενταδάχτυλου η ζηλεμένη κόρη, της Μεσαριάς η παινεμένη μάνα, το ατίμητο στολίδι στις Κύπρου μας το λαμπρό στέμμα.

Απόδειξη πως ζει μαζί μας, είναι και η σημερινή γιορταστική εκδήλωση, που διοργανώνει φέτος για δωδέκατη χρονιά η Σχολική Εφορεία Κυθρέας, στο φιλόξενο τούτο χώρο, που είχε την ευγενή καλωσύνη να μας παραχωρήσει δια του δημάρχου του κ. Ανδρέα Χατζηλοϊζου ο Δήμος Αγίου Δομετίου, τον οποίο θερμά ευχαριστούμε και ο οποίος χώρος είναι ικανός να μας φιλοξενήσει, για να

υποδεχτούμε τα διάσπαρτα σ' όλη την ελεύθερη Κύπρο παιδιά μας και να τους δώσουμε την πρέπουσα τιμή, γιατί πέτυχαν κατά την αποφοίτησή τους από το Λύκειο, το Γυμνάσιο την Τεχνική Σχολή ή το Νυχτερινό Γυμνάσιο να αριστεύσουν σε επίδοση και ήθος. Λυπούμαστε βαθιά γιατί δεν κάνουμε τη γιορτή τούτη στο δικό μας Γυμνάσιο και Λύκειο, εκεί στην Κυθρέα, το κτισμένο μέσα στο ασημοπράσινο των απέραντων ελαιώνων και το βαθυπράσινο των μοσχομύριστων λεμονόκηπων, που κατακρατείται βουβό και ρημαγμένο από τον Τούρκο κατακτητή.

Περιμέναμε 29 χρόνια από την αποφράδα για τον τόπο μας χρονιά του 74, και κόπηκε ξαφνικά το συρματοπλεγμα, μα δεν καταργήθηκε. Μπήκαν στα θηκάρια τους του κατακτητή οι αιμοστάζουσες λόγχοι, μα αυτός παραμένει ορθός στη θέση του, έτοιμος να δράσει ανά πάσα στιγμή. Μη μας ξεγελά όμως, πως γίνηκε αρνί ο λύκος. Ακονίζει συστηματικά νύχια και δόντια και караδοκεί. Έτοιμος είναι σε ανύποπτο χρόνο να επιτεθεί. Το προσποιητό χαμόγελο και η πιθανή επίπλαστη φιλική διάθεση του απλού τουρκοκύπριου, που δέχεται στο

καταπατημένο σπίτι, τον γνώριμο και αδιαφιλονίκητο ιδιοκτήτη, κι όχι εκείνο, τους νόμιμους κληρονόμους του, που είναι μόνιμοι δικαιούχοι, τόσο του σπιτιού, όσο και του τόπου, που κατακρατεί και καταπατεί με τη βία, θα σβήσει στο πρώτο φύσημα του ανέμου της οποιασδήποτε αφορμής ή κάποιας άνωθεν εντολής της στρατοκρατούμενης αρχής. Για τούτο επβάλλεται φρόνηση πολλή και περίσκεψη σοφή, για επιτυχή αντιμετώπιση οποιασδήποτε αρνητικής για μας μελλοντικής εξέλιξης. Η δική μας στάση θα καθορίσει ανάλογα το μέλλον, τόσο το δικό μας, όσο κι εκείνο των παιδιών μας.

Ευλογημένοι όσοι πραγματοποίησαν ιερό προσκύνημα στους δικούς μας αξέχαστους τόπους, κι άλλο τόσο μακάριοι αυτοί που τους επισκέφτηκαν για να γνωρίσουν των γονιών τους τον τόπο, να μπουν στο πατρικό το σπίτι που δε γνώρισαν και που διαψεύστηκαν όμως πικρά, γιατί δεν τους άνοιξε την πόρτα η γιαγιά ή ο παππούς, ή έστω μια γνώριμη δική τους μορφή και που πιστεύω πως είστε όλοι οι νέοι εσείς. Να ξέρετε όμως πως αυτό που είδατε, δε βοηθάει καθόλου να σχηματίσετε στο μυαλό σας την

πραγματική προ της εισβολής εικόνα. Η ομορφιά έχει χαθεί. Είναι ότι απόμεινε από μια ακριβή ανθοδέσμη γενεθλίων παλιότερης εποχής. Κι η ανθοδέσμη τούτη μοσχοβολούσε πριν το 1974.

Έχει όμως άλλους που δεν μπορούν να λεχθούν προσκυνητές, αλλά βέβηλοι καταπατητές ιερών και οσίων και της πατρίδας τους προδότες. Είναι οι λίγοι Εφιάλτες, που φέρουν όμως στον τόπο μας απερίσκεπτα ανυπολόγιστη καταστροφή.

Η γενική εικόνα της σκλαβωμένης μας γης είναι πως ερήμωσαν σχεδόν ολοκληρωτικά πόλεις και χωριά. Επιλεκτικά διατηρήθηκαν στη ζωή μερικά ενώ φρόντισαν να δημιουργήσουν νέους οικισμούς στη σφετερισμένη γη και να τους διαθέτουν προς πώληση αντί αδρής αμοιβής σε δικούς τους και σε ξένους, που σπεύδουν να επωφεληθούν της ευκαιρίας, άνκαι το γνωρίζουν πως είναι καταδικαστέοι κλεπταποδόχοι και κινδυνεύουν να μείνουν με πλαστούς στα χέρια τους τίτλους. Ας διαφυλάξουμε τους δικούς μας τίτλους ιδιοκτησίας, ας κωφεύσουμε στο σειρηνικό του κατακτητή άσμα, για δήθεν αποζημιώσεις και ας αναμένουμε

την κατάλληλη στιγμή για δικαίωση. Ποιός θα πίστευε ότι μετά από δεκαετίες εκμετάλλευσης γης κρατικοποιημένης, με το σύστημα της κοινοκτημοσύνης, με την προ ολίγου καιρού αλλαγή στον τρόπο διακυβέρνησης, η γη θα επανερχόταν στην κυριαρχία των προ του καθεστώτος ιδιοκτητών; Και όμως έγινε τούτο. Ας αναμείνουμε λοιπόν. Για να φτάσει όμως τούτος ο καιρός εξαρτάται από τη δική μας στάση και τα αποθέματα αντοχής που μέσα μας διαθέτουμε.

Το νερό είναι ζωή, γιατί της ζωής είναι απαραίτητο συστατικό. Και μια που οι σφετεριστές πέτυχαν να στερέψουν της Κυθρέας τον Κεφαλόβρυσσο, αφάνισαν τη ζωή και αλλοίωσαν την όψη του χωριού μας.

Μου έλεγε κάτοικος Κυθρέας με πόση λαχτάρα πήγε προσκυνήτρια στον τόπο μας και με πόσες προσδοκίες. Πήρε μαζί της τσάντα να βάλει απ' το περιβόλι της λίγα μυρωδάτα, όπως τα ήξερε λεμόνια. Οποία απογοήτευση όμως. Όχι μόνο λεμόνια δε βρήκε, μα ούτε και δέντρα. Ξερή γη απλωνόταν στα πόδια της. Εκεί που βασίλευε το πράσινο κι έσφυζε η ζωή, ξεραιλα κι ερήμωση. Πήρε μαζί της φαγητό

να φάει στον ίσκιο των δικών της δέντρων, μα έφυγε νηστική, γιατί της κόπηκε η όρεξη απ' αυτά που είδε. Τώρα πως γίνεται να απολαμβάνει κάποιος γεύμα σε παραλιακό κέντρο κλεμμένο, είναι άλλος λογαριασμός.

Να πω για την αλγεινή εντύπωση, που στον καθένα γεννιέται στο αντίκρουσμα των ημιερειπωμένων εκκλησιών ή το χειρότερο, αν διατηρούνται σε καλή κατάσταση είναι γιατί έχουν μετατραπεί σε τεμένη ή χώρους διασκέδασης, χοροδιδασκαλεία, αποθήκες ή αποτελούν ενδιαίτημα ζώων. Η Αγία Άννα στη Συρκανιά την βορειότερη ενορία της Κυθρέας, ψηλά στη ρίζα του Πενταδάχτυλου με τον Κεφαλόβρυσο, μετατράπηκε σε τζαμί. Η Παναγία της Χαρδακιώτισσας πιο κάτω, βουβή και ρημαγμένη, με άθικτη την εξωτερική αρχοντιά της, μας καρτερεί. Ο Άγιος Γεώργιος εγκαταλελειμμένος, με το κοιμητήριο δίπλα ανασκαμμένο. Ο Άγιος Ανδρόνικος μισογκρεμισμένος, μα στους τοίχους του διατηρούνται, σχεδόν ανέπαφες οι τοιχογραφίες του, παρ' όλο το καμένο εσωτερικό του, αψευδείς μάρτυρες της ιερότητας του χώρου. Η Αγία Μαρίνα χοροδι-

δασκαλείο. Η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, στη Χρυσίδα, το νοτιότερο άκρο της Κυθρέας, αποθήκη. Τα πολλά ξωκλήσια, αν όχι γκρεμισμένα, μάντρες γίνηκαν για ζώα.

Κυθρέα μου, πως άλλαξες! Εσύ που για να σε απεικονίσει κάποιος χρειαζόταν όλα τα χρώματα της ίριδας, αρμονικά συνταιριασμένα και το άρωμα ανυπολόγιστης ποσότητας και ποικιλίας λουλουδιών για να αποδώσει, και πάλι όμως θαμπά, ξέθωρα, την ομορφιά και χάρη που είχες παλιά, γιατί είχες το προνόμιο από τη φύση να γεννάς αφθονία και ποικιλία λουλουδιών και να καρπίζεις πλούτο αγαθών.

Αλήθεια λένε πως ο άνθρωπος είναι ο τόπος και χωρίς αυτόν, ο τόπος έρημος. Ναι. Έφυγε από το σπιτικό της η αρχόντισσα κυρά, η δουλεύτρα μάνα, κόρη κι αδελφή και ρήμαξε το σπιτικό. Έφυγε ο νοικοκύρης δουλευτής της γης, ο επιστήμονας, ο τεχνίτης, ο δάσκαλος, που όσο νοιαζόταν τη δουλειά του, άλλο τόσο νοιαζόταν τη γη που τον γέννησε και τον έτρεφε κι η γη τούτη ερήμωσε. Τούτη την εικόνα αντικρύζει σήμερα κάθε επισκέπτης. Και αν είναι ξενομερίτης μπορεί να τη δει με απάθεια. Αν είναι ντόπιος, θα πονέσει. Θα ματώσει. Θα κλά-

ψει. Μα δε θα ησυχάσει. Αναπαμό δε θα βρει, παρά μόνο τη μέρα που θα γυρίσει αφεντικό κι όχι επισκέπτης στη δική του γη. Για να την κάμει να καρπίσει ξανά. Γιατί δε ξέχασε τον τρόπο. Τον κρατά μέσα του ιερό μυστικό, που θα το φανερώσει την κατάλληλη στιγμή, για να δώσει ζωή στο όνειρο.

Δράξασθε παιδείας, προγονική παρακαταθήκη, που έγινε βίωμα σε σας, αγαπητοί νέοι και νεάνιδες, που σήμερα περήφανα τιμούμε και καμαρώνουμε και προσδοκούμε πως επάξια θα κρατήσετε και θα αξιοποιήσετε τις γνώσεις το αναγκαίο εφόδιο για μια πετυχημένη πορεία στη ζωή σας, κέρδος για σας, τους γύρω σας και την πατρίδα γενικά, που θα της γίνετε αντράνταχτο στήριγμα και ανορθωτική ελπίδα. Απ' τα βάθη της ψυχής μας βγαίνει η ευχή: Παιδιά μας, να γίνετε ευτυχέστερα από μας. Έχετε τα εχέγγυα. Διατηρείστε τα για το δικό σας το καλό κι εσείς θα βγείτε κερδισμένοι και θα βγείτε, μια και καταφέρατε να διακριθείτε στον αγώνα της γνώσης, με κόπο, μόχθο και συστηματική δουλειά.

Η Σχολική Εφορεία δεν διαθέτει

οικονομικούς πόρους. Για να καλύψει τη δαπάνη της εκδήλωσης τούτης παίρνει βοήθεια από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, που δεν είναι όμως αρκετή, από το Δήμο Κυθρέας, την Τράπεζα Κύπρου και την Ιερά Μονή Κύκκου.

Τα βιβλία και τα περιοδικά που προσφέρουμε τιμητικά στα παιδιά μας, είναι προσφορά του Δήμου Κυθρέας, της Σχολικής Εφορείας, της Ελεύθερης Κυθρέας του Ελεύθερου Παλαικύθρου και του λογοτέχνη Διευθυντή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κ. Νίκου Ορφανίδη για το λόγο τούτο τους ευχαριστώ θερμά. Όπως ευχαριστώ και όλους εσάς για την παρουσία σας στη σεμνή τούτη τελετή, όπως επίσης και τα κορίτσια που ανάλαβαν την εκτέλεση του καλλιτεχνικού προγράμματος.

**Νάτια Αντωνίου και
Κωνσταντίνα Δ. Κοκή.**